

„FIGYELŐ” UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT

BUDAPEST
Telefon: 971—46.

Pesti Tőzsde (Budapest)

Lap:

Megjelent: 1932 nov. 24.

Budapest és csodavizei Exner Kornél előadása

Beszámoltunk arról a nagysikerű előadásról, mely a díszes közönség jelenlétében tartott meg a Szent Gellért szállóban Exner Kornél dr. ny. államtitkár Budapest és csodavizei címen, összehasonlítva Budapestet és Bad Gasteint.

Exner Kornél rámutatott arra, hogy Budapestből nem fürdővárost, hanem világfürdőt kell teremteni. Fürdőváros vagy fürdőhely lehet minden helység, melynek gyógyfürdő jellegét a belügyminiszter elismerte. Budapestből azonban világfürdőt kell csinálni, érvényre kell juttatni csodálatos természeti kincseit és ragyogó világvárosi jellegét.

Budapestet Bad Gasteinnel hasonlítja össze Exner Kornél, mert Budapest gyógyvizeinél fogva ugyanazt a szerepet van hivatva betölteni, mint Gastein, de egyébként is sok hasonlatosság mutatkozik a két hely, mint fürdőhely között. Budapest fürdővárosnak kétezer éves multja van, hiszen Aquincum már Krisztus után 120-ban a római császár üdülőhelye volt és Buda fürdőváros Mátyás király korában már fénykorát élte, amikor Wild Bad Gastein és Hofgastein, melyeket 690 óta ismernek, látogatott fürdőhelyek voltak. A legenda szerint két jámbor remete és két vadász bukkant rá egy megsebzett szarvasra, amint vérző lábát a gőzölgő forrás vizében fürösztötte. Ezen a helyen keletkezett Gastein éppúgy, mint ahogy Karlsbad eredetét is egy szarvaskalandra vezetik vissza. Gastein első fejedelmi vendége III. Frigyes németrómai császár volt 1436-ban, azóta fejedelmek és császárok egész sora fordult meg az osztrák fürdőben. 1885-ben a császári családlal 500.000 forintért vette meg a fürdőhelyet Ferenc Józseftől, 1923-tól a mai napig pedig 38 millió schillinget fordítottak beruházásokra. 1804-ben 1345 vendége volt Gasteinnak. Száz évvel később már közel 10.000. Az utóbbi évtizedekben két nagy állomása van Gastein fejlődésének. Mache Henrik dr. 1904-iki kedvező analízise a gasteini vizek radioaktív emanációjáról, 1905-ben pedig a Tauernbahn megépítése.

Gastein vonzóerejét legérdekesebben tükrözi vissza a három utolsó év statisztikája. 1926-ban volt a legnagyobb forgalom Gasteinben a fürdőhely fennállása óta. Ekkor 27.700 vendég fordult meg Gasteinben. 1931-ben a forgalom 21.330 főre csökkent le. 1932-ben, viszont dacára a gazdasági válságnak, 17%-kal emelkedett és meghaladta a 24.000-re. Tavaly a bankzárlat miatt a főszezon idején 400 magyar vendége volt csak Gasteinnak, az idén már 1008. Ezek azonban mind megszálló fürdőzők, akik kúrára, hosszabb tartózkodásra utaztak Gasteinbe. Rajtuk kívül több mint 6000 átmenő vendég volt.

Mit látunk ezzel szemben Budapest fürdőváros statisztikai adataiban?

Budapest 10 nagy fürdőjében 3.2 millió fürdőző fordult meg, viszont a hat fürdőszállóban gyógyulás céljából évente átlag mindössze 7100 állandó belföldi és külföldi fürdővendég tartózkodott gyógyulás céljából. És amikor ez évben Gastein látogatottsága 17%-kal emelkedett, a budapesti fürdők forgalma 30%-kal csökkent. Pedig Mache professzor kincsetérő vizvizsgálata olyan kedvező Budapestre nézve, hogy ha kellő propa-

gandát fejtenénk ki és hozzálátnánk Budapest világfürdő megteremtéséhez, más eredményre számíthatnánk. Mache professzor kimondta, hogy p. o. a Mátyás-forrás rádiumtartalma kétszer akkora, mint a legbővebbvízű gasteini forrásé, az Erzsébet-forrásé. Budapest gyógyvizei azonban más szempontból is megállják a versenyt Gastein forrásaival szemben. Nemcsak radioaktivitásuk magasabb, hanem a források hőfoka és bősége is. A badgasteini melegforrások hőfoka 36—47 celsius között váltakozik. Ezzel szemben nálunk a forrása hőfoka 40-től 73°-ig terjed. Bad Gastein 18 termálforrása naponként átlag 4.700.000 liter vizet szolgáltat. Budapest forrásai ezzel szemben naponként 60 millió liter meleg, langyos és hideg vizet szolgáltatnak és csupán melegvízszolgáltatásuk naponta ötször akkora, mint valamennyi gasteini forrásé együjtve. Valóban: Gastein már nem is tud tovább terjeszkedni, a 13 gasteini forrás vize már teljesen el van helyezve a hoteltulajdonosoknál és a gasteini fürdőigazgatóság már csak korlátozott mennyiségben bocsátja a termálvizet az egyes fürdők házak rendelkezésére, egyre magasabb áron. Az újabb fürdők házakban kevesebb fürdőszobát engedélyeznek, a lakószobák és fürdőszobák arányszáma egyre kedvezőtlenebb. Másképp is megpróbálnak a gasteini vízzel takarékoskodni. A régi hagyományos L alakú fürdőkádáról áttérnek az I alakú fürdőkádra, mert így elég 300 liter víz egy fürdőhöz, a régi 400 literrel szemben.

Ilyen körülmények között joggal merül fel a kérdés, miért megy el évenként Budapestről átlagban ezer ember Gasteinba, hogy ott 1.800.000 pengőt költson el. Egyszerűen azért, mert a rádiumamanaciós fürdőkúra abban áll, hogy a fürdés után le kell feküdni, Budapesten pedig nem lehet lefeküdni a fürdő után, mert nincsenek fürdők házak. Gasteinban a kora reggeli órákban fürödnek a vendégek és azután néhány órára lefeksznek. Erre a célra Gasteinban 366 hivatalosan nyilván tartott termálfürdő áll rendelkezésre, 5000 szobával kapcsolatosan. A vendég fürdőköpenyben megy a fürdőszobába és vissza saját szobájába. Ezt kell Budapesten is megvalósítani, hogy Gasteinnal szemben versenyképesek legyünk.

Kimondja tehát Exner Kornél, hogy fürdők házakat kell létesíteni. Első feltétel: meg kell építeni a fürdők házakat és pedig gyakorlatban helyesnek bizonyult arány szerint, hat lakószobához egy fürdőszobát. Az új fürdők házakat a paragon heverő Tabán területén kell felépíteni, Számos városrendezési terv előre látta már ennek lehetőségét, most már azonban a megvalósítás útjára kell lépni. Azután meg kell vonni Budapest világfürdő határvonalait. Meg kell szabadítani Budapestet füstös levegőjétől és nagystílű propagandát kell kifejteni a budapesti gyógyvizek érdekében. Hatalmas elipszis alakjában, a Gellért-szállótól a Császár-fürdőig terjedne Budapest-világfürdő. A Gellért- és Rudas-fürdők között lévő területet át kell alakítani, modernizálni kell a Rudas-fürdőt, meg kell valósítani a Rudas-fürdő távfűtését. Azután a tabáni fürdővárosra keresztül lépéssről-lépésre kell haladni, amíg Budapest-világfürdő befogadja határai közé a Margitszigetet is. Budapest-világfürdő olyan terv, melynek érdekében meg fog mozdulni a paragon heverő nemzetközi tőke. Viszont nekünk világpropagandát kell kifejtenünk, nem szabad agyonhallgatni Mache tanár sorsdöntő bizonyítványát. Segítségre lesz ebben önzetlen barátunk lord Rothermere, akinek világlapjai minden alkalmat megragadnak, hogy Budapest-világfürdővel foglalkozzanak,